

НИЖНИК Г.П.,

аспірант

(Навчально-науковий інститут
права імені І. Малиновського
Національного університету
«Острозька академія»)

ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КРАЇН ЩОДО ФУНКЦІЙ ПРОКУРОРА НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

У сучасних європейських правових системах прокурор виступає не лише стороною обвинувачення, але й ключовим гарантом справедливості на завершальному етапі досудового розслідування. Цей етап є вирішальним для визначення подальшої процесуальної долі кримінальної справи: її передача до суду чи припинення. Саме на цій стадії прокурор здійснює остаточну оцінку зібраних доказів, приймає рішення про їх достатність для обвинувачення та визначає доцільність застосування альтернативних форм завершення провадження. Роль прокурора в цей період визначається не лише внутрішніми правовими нормами, але й європейськими стандартами дотримання прав людини, принципами верховенства права, права на справедливий суд та ефективного правосуддя. У зв'язку з цим, вивчення європейського досвіду є надзвичайно актуальним для реформування української кримінальної юстиції, де питання балансу між автономією прокурора та судовим контролем потребують додаткового вдосконалення.

Стаття присвячена аналізу функцій прокурора на завершальному етапі досудового розслідування в контексті порівняльного вивчення правових систем держав Європейського Союзу. Визначено, що на цій стадії прокурор відіграє ключову роль у прийнятті рішення про передачу справи до суду або її закриття, що безпосередньо впливає на реалізацію принципів верховенства права, справедливого судового розгляду та ефективності кримінального переслідування.

У межах дослідження розглянуто моделі Франції, Німеччини, Польщі, Італії та загальноєвропейські підходи до організації прокурорського нагляду, ролі захисту, застосування угод про визнання вини (plea bargaining), а також механізмів судового контролю за рішеннями прокурора. Особливу увагу приділено дискреційним повноваженням прокурора, процедурі ухвалення остаточних рішень, ролі потерпілого та рівню процесуального захисту в різних юрисдикціях.

Показано, що сучасна європейська тенденція полягає у поєднанні інквізиційних і змагальних елементів з метою досягнення оптимального балансу між оперативністю правосуддя та дотриманням фундаментальних прав учасників процесу. На основі порівняльного аналізу сформульовано висновки щодо актуальності впровадження в Україні окремих процедурних елементів, зокрема розширення судового контролю при закритті справ, посилення ролі потерпілого, ширшого використання угод про визнання вини та забезпечення реальної змагальності в межах досудового розслідування. Аргументовано, що ефективність кримінальної юстиції залежить від здатності прокурора діяти автономно, проте під контролем суду і з дотриманням усіх процесуальних гарантій.

Ключові слова: прокурор, досудове розслідування, кримінальне провадження, судовий контроль, дискреція, *plea bargaining*, правова система ЄС, міжнародний досвід, права людини, право на захист, право на справедливий суд, практика ЄСПЛ.

Nyzhnyk G. P. Experience of European countries regarding the functions of the prosecutor at the final stage of pre-trial investigation

In contemporary European legal systems, the prosecutor serves not only as a party to the prosecution but also as a key guarantor of justice at the final stage of the pre-trial investigation. This phase is decisive for determining the procedural fate of a criminal case: whether it will be referred to court or terminated. It is at this stage that the prosecutor conducts a final assessment of the collected evidence, decides on its sufficiency for prosecution, and evaluates the appropriateness of applying alternative forms of case resolution. The prosecutor's role during this period is defined not only by domestic legal norms but also by European standards of human rights protection, the principles of the rule of law, the right to a fair trial, and effective justice. Accordingly, the study of European experience is highly relevant for the reform of the Ukrainian criminal justice system, where the issue of balancing prosecutorial autonomy and judicial oversight requires further refinement.

The article is devoted to the analysis of the prosecutor's functions at the final stage of pre-trial investigation within the context of a comparative study of the legal systems of the European Union member states. It is established that at this stage the prosecutor plays a key role in deciding whether to refer a case to court or to terminate the proceedings, which directly affects the implementation of the principles of the rule of law, fair trial, and the efficiency of criminal prosecution.

The study examines the models of France, Germany, Poland, Italy, as well as general European approaches to the organization of prosecutorial oversight, the role of the defense, the use of plea bargaining, and the mechanisms of judicial control over prosecutorial decisions. Special attention is given to the scope of prosecutorial discretion, the procedures for adopting final decisions, the role of the victim, and the level of procedural safeguards in various jurisdictions.

The analysis demonstrates that the current European trend involves combining inquisitorial and adversarial elements to achieve an optimal balance between the efficiency of justice and the protection of fundamental rights of the parties involved. Based on comparative analysis, the article formulates conclusions regarding the relevance of introducing certain procedural elements in Ukraine, particularly the expansion of judicial control over case closures, strengthening the role of the victim, broader application of plea agreements, and ensuring real adversariality within the pre-trial stage. It is argued that the effectiveness of criminal justice depends on the prosecutor's ability to act autonomously, yet under judicial oversight and in full compliance with procedural guarantees.

Key words: *prosecutor, pre-trial investigation, criminal proceedings, judicial control, discretion, plea bargaining, EU legal system, international experience, human rights, right to defense, the right to a fair trial, ECHR practice.*

Вступ. Завершальний етап досудового розслідування є критично важливою складовою кримінального провадження, оскільки саме на цьому етапі приймається рішення, яке впливає на подальшу процесуальну долю справи: скерування її до суду або закриття. Відповідальність за ухвалення такого рішення в більшості правових систем покладена на прокурора, що зумовлює його центральну роль у забезпеченні справедливості та ефективності правосуддя. Проте способи реалізації цієї функції суттєво різняться залежно від моделі кримінального процесу, традицій правозастосування, рівня судового контролю та обсягу дискреції, якою наділений прокурор.

Постановка завдання. Метою статті є проаналізувати підходи європейських країн до реалізації функцій прокурора на завершальному етапі досудового розслідування, визначити спільні риси та відмінності моделей, а також окреслити можливості адаптації зарубіжного

досвіду до українського контексту. Для України, яка перебуває у процесі трансформації кримінальної юстиції та прагне імплементувати європейські стандарти, питання ролі прокурора на завершальному етапі досудового розслідування є особливо актуальним. Незважаючи на закріплення відповідних механізмів, на практиці виникає низка проблем, пов'язаних із недостатньою визначеністю правових процедур, обмеженим судовим контролем і нерівномірним застосуванням інститутів альтернативного вирішення кримінальних справ. У цьому контексті аналіз досвіду країн Європи, які використовують різні моделі організації прокурорського нагляду і судової перевірки, може стати корисним орієнтиром для вдосконалення вітчизняної правозастосовної практики.

Результати дослідження. Проблематика функцій прокурора на завершальному етапі досудового розслідування активно розглядається в сучасній науці. У колективному дослідженні «Порівняльний аналіз досудового провадження в Європі: пошук ідеальної моделі» (2020) підкреслюється, що саме досудова стадія є найбільш вразливою з точки зору дотримання прав людини [1]. Особливої уваги надано ролі прокурора в системах з інквізиційною традицією, де він одночасно здійснює процесуальне керівництво і контролює доказову базу, що може зменшувати роль захисника та посилювати ризики порушення презумпції невинуватості. Автори аналізують практики різних країн Європи, звертаючи увагу на дискретність прокурора та межі судового контролю.

В українському контексті актуальні аспекти досудового провадження проаналізовано у публікації Налуцишина В.В. «Основні моделі побудови досудового розслідування як стадії кримінального провадження в зарубіжних державах» (2024) [2]. Автор звертає увагу на сучасні тенденції реформування кримінального процесуального законодавства, спрямовані на оптимізацію розслідування та скорочення його тривалості, а також на поступову рецепцію іноземних правових інститутів. У роботі розглянуто моделі англосаксонського (Англія, США) та романо-германського (Франція, Німеччина, Швейцарія) типу з акцентом на два ключові критерії вдосконалення – кримінально-правовий та кримінально-процесуальний. Автор доходить висновку про необхідність глибшої модернізації української моделі досудового розслідування із залученням найкращих практик європейських країн.

Прокурор на завершальному етапі досудового розслідування ухвалює одне з ключових процесуальних рішень – у якій формі буде закінчено досудове розслідування. Ця функція суттєво впливає на подальшу долю кримінального переслідування, оскільки визначає, чи буде справа розглядатися по суті, чи залишиться на стадії досудового слідства. У європейських країнах реалізація такої функції має значні відмінності, зумовлені правовою традицією (інквізиційною або змагальною), підходом до кримінального переслідування (принцип обов'язковості чи доцільності) й обсягом судового контролю на заключній стадії розслідування.

Консультативна рада європейських прокурорів (КРЕП) наголошує на тенденції до зближення інквізиційних та змагальних елементів задля досягнення оптимального балансу між ефективністю слідства і захистом прав людини [3]. При цьому на міжнародному рівні важливим орієнтиром для країн-членів Ради Європи слугує Рекомендація Рес (2000)19, яка підкреслює роль прокуратури у забезпеченні законності кримінального переслідування, дотриманні прав людини й належному функціонуванні системи правосуддя [4]. Згідно з цим документом, на завершальному етапі досудового провадження прокурор зобов'язаний перевірити повноту та достовірність зібраних доказів, водночас уникаючи введення суду в оману та спираючись на реальні фактичні обставини.

В Україні питання функцій прокурора в межах завершення досудового слідства набуває особливої актуальності через триваючу реформу кримінальної юстиції та прагнення імплементувати європейські підходи. Водночас низка положень Кримінального процесуального кодексу України (КПК) [5] щодо цієї стадії потребує додаткового тлумачення. Як зауважують Гловюк І. В. та Торбас О. О. у своїй роботі «Прокурор у системі суб'єктів, уповноважених на закінчення досудового розслідування» (2020), неоднозначність формулювань КПК України створює труднощі у практичному застосуванні, що може негативно впливати на

ефективність правосуддя [6]. Відтак, дослідження ролі прокурора на завершальному етапі досудового розслідування є вкрай важливим як у теоретичній, так і в прикладній площинах.

Принцип справедливого судового розгляду, закріплений у статті 6 Європейської конвенції з прав людини [7], охоплює також підготовчу стадію кримінального процесу. Згідно із цим принципом, обвинувачений має право на ознайомлення з матеріалами справи ще до початку судового розгляду. Директива 2012/13/ЄС про право на інформацію в кримінальних провадженнях (зокрема статті 6–7) [8] передбачає, що підозрюваному необхідно надати ключові докази по закінченні досудового розслідування. Організація такого доступу переважно покладається на прокурора як керівника процесуального розслідування.

Сучасною загальноєвропейською тенденцією є поширення механізмів, які дають змогу завершити кримінальне провадження без проведення повноцінного судового розгляду, за умови що це відповідає інтересам правосуддя. Передусім ідеться про впровадження угод про визнання винуватості (*plea bargaining*), притаманних англо-американській правовій системі, проте дедалі частіше запозичуваних і в країнах континентального права. Як зазначає Бозбейіндір А. Е. у статті «Роль судді в європейських процедурах укладання угод про визнання вини: Порівняння трьох моделей» (2023) [9], європейські юрисдикції поступово адаптують моделі визнання вини, формуючи власні підходи до ролі судді в цьому процесі, що свідчить про глибину інтеграції таких процедур у традиції континентального права. Станом на початок 2020-х років такі процедури закріплені в національному законодавстві 27 європейських держав, хоча їх конкретна реалізація суттєво різнилася залежно від кола злочинів, процесуальної ролі захисника та розміру потенційного пом'якшення покарання [10].

Спільною ознакою залишається те, що особа визнає вину, натомість отримує м'якше покарання, а прокуратура уникає тривалого судового процесу. Прикладом успішного функціонування угоди про визнання винуватості можуть слугувати Італія, Іспанія, Польща та Болгарія. Хоча частка справ, розв'язаних через такі угоди, у більшості європейських держав поступається показникам США (де цей показник перевищує 90%), загальний тренд свідчить про стабільне зростання їх застосування.

Водночас міжнародні експерти наголошують на важливості дотримання процесуальних гарантій: добровільний характер укладення угоди, належне представництво обвинуваченого адвокатом і судовий контроль за справедливістю домовленостей. У цьому контексті, з одного боку, досягається розвантаження судової системи, а з іншого – забезпечується захист прав усіх учасників кримінального провадження, передусім обвинуваченого та потерпілого.

Французька правова система, що належить до романо-германської (континентальної) традиції, передбачає два різні порядки завершення досудового розслідування залежно від тяжкості кримінального правопорушення. У більшості проваджень, пов'язаних із проступками та менш серйозними злочинами, розслідування здійснюється поліцією під процесуальним керівництвом прокурора Республіки (Articles 75–78 Code de procédure pénale) [11]. Прокурор має широкі повноваження: він видає обов'язкові вказівки, контролює строки досудових дій та приймає остаточне рішення щодо подальшої долі справи. Залежно від встановлених обставин і доказів прокурор може закрити провадження (*classement sans suite*) або напряду направити його до суду за процедурою *citation directe*, що фактично замінює обвинувальний акт.

Крім того, в межах механізмів процесуальної економії діє процедура *comparution sur reconnaissance préalable de culpabilité* (своєрідна «угода про визнання вини»), за якою прокурор і обвинувачений домовляються про розмір покарання. Суд лише затверджує таку домовленість без повного розгляду. Ці можливості свідчать про широкі дискреційні повноваження прокурора, які сприяють оперативності й гнучкості кримінального провадження.

Натомість у справах про тяжкі злочини (*crime*), за які передбачено понад десять років позбавлення волі, слідство веде *juge d'instruction* – незалежний магістрат. Хоча прокурор ініціює розслідування, подальші слідчі дії та контроль за їх проведенням належать до компетенції слідчого судді (Code de procédure pénale). На завершальному етапі прокурор формулює свої письмові висновки (*réquisitoire définitif*) щодо необхідності передачі справи до суду

або її закриття (*non-lieu*). Утім, остаточне рішення залишається за суддею: він може винести постанову про передачу справи до суду (*ordonnance de renvoi*) чи закрити провадження через нестачу доказів (*ordonnance de non-lieu*).

Прокурор виступає стороною обвинувачення: подає клопотання, пропонує слідчі дії, однак не визначає момент завершення розслідування, оскільки це робить слідчий суддя. Водночас, якщо прокурор не погоджується з ухваленим рішенням, він може оскаржити його у вищій інстанції, що забезпечує змагальність процесу та процесуальний баланс. Окрім цього, прокурор відповідальний за моніторинг дотримання прав усіх учасників та за повноту слідчого досьє.

Французька модель кримінального процесу поєднує значний обсяг прокурорських повноважень із суддівським контролем, особливо у найтяжчих справах. Завдяки цьому вдається з одного боку забезпечити оперативне та гнучке вирішення менш складних справ, а з іншого – гарантувати додатковий рівень перевірки обґрунтованості обвинувачення у випадках тяжких злочинів. Такий підхід, будучи характерним для романо-германської правової сім'ї, водночас демонструє намагання узгодити принцип ефективності правосуддя із принципом змагальності й гарантією прав обвинуваченого та потерпілого.

Німецький кримінальний процес ґрунтується на принципі обов'язкового кримінального переслідування: якщо є підстави, прокурор зобов'язаний ініціювати провадження. Водночас цей формальний обов'язок поєднується з гнучкими механізмами припинення справи, коли це виправдано інтересами правосуддя. На досудовому етапі прокурор виступає як *Herrin des Verfahrens* – повноправний керівник слідства, який визначає обсяг розслідування, оцінює доказову базу та ухвалює остаточне рішення щодо подальшого руху справи.

Після завершення розслідування прокурор або складає обвинувальний висновок (*Anklageschrift*), або закриває провадження. Суд, перш ніж відкрити провадження (*Eröffnungsbeschluss*), у порядку *Zwischenverfahren* перевіряє перспективу обвинувального вироку. За §170(2) *StPO* справа підлягає закриттю [12], якщо докази вини відсутні чи недостатні. Крім того, можливе нереабілітуюче припинення: за малозначністю діяння (§153 *StPO*) або за §153a *StPO* – умовне закриття з покладанням на підозрюваного обов'язків (сплата штрафу, відшкодування шкоди тощо). Виконання таких вимог остаточно знімає обвинувачення й не тягне судимості.

На практиці саме закриття – безумовне чи умовне – переважає у справах середньої тяжкості, зокрема економічних або корупційних. Мьоллер У. в роботі «Досудова процедура в Німеччині» відзначає, що більшість проваджень у цій країні завершується рішенням прокурора без передачі справи до суду, навіть за високої ймовірності обвинувального вироку [13]. Такий підхід оптимізує навантаження на суди, однак викликає дискусії про захист прав потерпілих. Попри це, Федеральний конституційний суд у 2013 році визнав конституційними процедури угод і широкі повноваження прокурора за умови наявності чітких правових критеріїв та можливості судового контролю.

Формально прокурори підпорядковуються виконавчій владі (на рівні земель – відповідним міністерствам юстиції), проте фактичного політичного втручання в окремі провадження не простежується: рішення ухвалюються автономно під контролем старших прокурорів. Це сприяє збереженню високого рівня довіри до органів прокуратури.

Отже, німецька модель поєднує принцип обов'язковості кримінального переслідування із широкою дискрецією прокурора. Формальна вимога висунення обвинувачення тут збалансована правовими інструментами, що дозволяють припиняти кримінальне переслідування з мотивів доцільності, за умови судового чи вищого прокурорського контролю. Досвід Німеччини вплинув і на реформу кримінального процесу в Україні 2012 року, зокрема на запровадження угод про визнання винуватості та нереабілітуючих підстав закриття провадження. Однак масштаби їх застосування в Україні поки що обмежені, що підтверджує актуальність подальшої імплементації елементів німецької моделі.

Незважаючи на історичну спорідненість із радянською моделлю, польська система досудового розслідування нині орієнтована на континентальний підхід, наближений до

європейських стандартів. Принцип легальності зобов'язує прокуратуру ухвалити рішення про обвинувачення або припинення провадження, зафіксоване у Кодексі кримінального провадження (КПК) [14]. Обвинувальний акт слугує підставою для передачі справи до суду, а спрощені процедури (зокрема *dobrowolne poddanie się karze*) сприяють процесуальній економії та дозволяють сторонам узгодити покарання ще до судового розгляду.

Як зазначає Велець М. у статті «Форми обвинувачення в польському кримінальному процесі» (2023) [15], вибір форми переслідування у польському кримінальному процесі – публічного, приватного чи допоміжного – залежить від характеру правопорушення та визначає процесуальні повноваження сторін на різних етапах провадження. Важливий механізм польської моделі – *subsidiary indictment* (додаткове обвинувачення), що гарантує право потерпілого ініціювати кримінальне переслідування у разі дворазової відмови прокурора від пред'явлення обвинувачення. У такому разі потерпілий може сам подати обвинувальний акт до суду. Цей підхід розширює його процесуальні права та спонукає прокурора ретельно оцінювати матеріали справи на завершальному етапі.

Інституційний статус прокуратури зазнав змін у 2016 році, коли посади Міністра юстиції та Генерального прокурора були об'єднані. Це викликало побоювання щодо політичного впливу: за 2016–2022 рр. відзначено випадки можливого вибіркового закриття проваджень [16]. У 2023 році Верховний суд Польщі поставив під сумнів низку кадрових рішень, наголошуючи на важливості відновлення незалежності прокуратури [17]. Такі виклики підкреслюють, що автономність прокурора – необхідна умова об'єктивності ухвалюваних рішень.

Загалом, польська модель надає прокуророві формальний обов'язок обвинувачення або припинення провадження, одночасно пропонуючи гнучкі процедури (зокрема угоди) та додаткові механізми захисту прав потерпілих. Для України досвід *subsidiary indictment* може бути корисним, оскільки надає потерпілому реальну процесуальну ініціативу та стимулює ефективнішу діяльність прокурора на завершальному етапі розслідування.

Як зазначають Піцці В. Т. та Марафіоті Л. у статті «Новий Кримінально-процесуальний кодекс Італії: Труднощі побудови змагальної судової системи на основі цивільного права» (1992), реформа італійського кримінального процесу 1988 року була спрямована на впровадження елементів змагальності в систему, що історично базувалася на інквізиційній моделі, однак адаптація цих механізмів у межах континентального права виявилася складним і суперечливим процесом [18]. Прокуратура (*Pubblico Ministero*) в Італії є незалежною від виконавчої влади й керується принципом легальності: вона зобов'язана реагувати на кожне повідомлення про злочин. Проте фінальні рішення про передачу справи до суду (*rinvio a giudizio*) або її закриття (*archiviazione*) ніколи не приймаються одноосібно: їх обов'язково перевіряє суддя попереднього розслідування (GIP) або спеціальний суддя попереднього слухання (GUP). Така процедура забезпечує баланс між процесуальною автономією прокуратури та судовим контролем, а також дає потерпілим реальний інструмент впливу на результат.

Після *chiusura delle indagini preliminari* (завершення досудового розслідування) прокурор зобов'язаний надати захисту доступ до матеріалів і вибрати подальший процесуальний шлях: клопотати про *rinvio a giudizio* або ж ініціювати закриття справи. Суддя на *udienza preliminare* оцінює обґрунтованість обвинувачення. Якщо прокурор прагне припинити провадження, GIP перевіряє підстави для *archiviazione* з урахуванням позиції потерпілого (*civile parte*). У разі незгоди з клопотанням потерпілий може домогтися судового слухання: тоді GIP може відмовити у закритті й зобов'язати прокурора продовжити розслідування чи висунути обвинувачення. Цей механізм запобігає свавільному припиненню справ і забезпечує додатковий рівень правового захисту.

Суттєвою рисою італійської системи є широка практика альтернативних процедур. Поширеною є угода про визнання провини (*patteggiamento*), коли прокурор і обвинувачений узгоджують міру покарання, а суд лише затверджує домовленість. Для незначних правопорушень існує *decreto penale* – спрощений судовий наказ про покарання, що набирає сили вироку без розгляду справи в суді, якщо обвинувачений не заперечує. Реформа «Нового

пакту про правосуддя” (2021) спрямована на прискорення досудових процедур [19], упроваджуючи контрольні строки для розслідування та додаткові способи оскарження бездіяльності прокурора. Італійський досвід засвідчує, що ретельний судовий контроль на фінальному етапі підвищує якість ухвалюваних рішень і посилює гарантії для потерпілих. Для України, де суд обмежено залучений до процесу припинення проваджень, ця модель може стати орієнтиром у вдосконаленні процедур судового контролю та захисту прав учасників процесу.

Висновки. Досвід європейських країн підтверджує: прокурор відіграє вирішальну роль на завершальному етапі досудового розслідування. Його завдання – неупереджено оцінити докази, врахувати виправдувальні обставини та, за відсутності достатніх підстав, ініціювати закриття справи. Такий підхід підвищує ефективність кримінальної юстиції та зменшує навантаження на суди.

Моделі судового контролю відрізняються: у Франції та Італії прокурорські рішення обов’язково перевіряє суд, у Німеччині – на стадії відкриття провадження. Водночас всюди діє принцип – жодна справа не має потрапити до суду без належної перевірки її обґрунтованості.

Україна вже має правові механізми для закриття справ (ст. 284 КПК), однак потребує посилення гарантій захисту прав потерпілих і ширшого використання альтернативних процедур. Досвід ЄС свідчить: ефективність системи залежить від балансу між автономією прокурора, судовим контролем і процесуальними правами сторін.

Список використаних джерел:

1. A comparative analysis of pre-trial procedure in europe: the search for an ideal model / ed. by Е. Джонстон, Р. Ербаш, Д. Ясінські. Стамбул : Istanbul University Press, 2020. 233 p. URL: <https://doi.org/10.26650/B/SS26.2020.014> (дата звернення – 05.03.2025).
2. Налуцишин В. В. Основні моделі побудови досудового розслідування як стадії кримінального провадження в зарубіжних країнах. Аналітичне та порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 604–610. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.01.106> (дата звернення – 05.03.2025).
3. Avis n°10 (2015). *CONSEIL CONSULTATIF DE PROCUREURS EUROPEENS*. URL: <https://rm.coe.int/16807481b6> (дата звернення – 07.03.2025).
4. Рекомендація Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя від 6 жовтня 2000 року https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf (дата звернення – 07.03.2025).
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення – 15.03.2025).
6. Гловюк І.В., Торбас О.О. Прокурор у системі суб’єктів, уповноважених на закінчення досудового розслідування. *Право України*. 2020. № 2020/03. С. 270. URL: https://www.researchgate.net/publication/340973239_Prokuror_u_sistemi_sub'ektiv_upovnovazhenih_na_zakincenna_dosudovogo_rozsliduvanna (дата звернення -15.03.2025).
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950 : станом на 1 серпня 2021 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення -15.03.2025).
8. Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the right to information in criminal proceedings. Official Journal of the European Union. 2012. Vol. 55, L 142. P. 1–10. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:142:FULL:EN:PDF> (дата звернення – 15.03.2025)
9. Bozbayındır A. E. The role of the judge in the European plea bargaining procedures: three models compared. *The international journal of evidence & proof*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1177/13657127231217773> (дата звернення – 13.03.2025).
10. Plea bargaining: a new trend in European criminal proceedings. *Schoenherr Attorneys at Law*. URL: <https://www.schoenherr.eu/content/plea-bargaining-a-new-trend-in-european-criminal-proceedings> (дата звернення – 13.03.2025).

11. Code de procédure pénale: version consolidée au 26 janv. 2022. *Legifrance*. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGIARTI000045072400/2022-01-26> (дата звернення – 12.03.2025).
12. StPO – nichtamtliches Inhaltsverzeichnis. *Gesetze im Internet*. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/> (дата звернення – 13.03.2025).
13. Moeller U. Pre-trial procedure in germany. *A comparative analysis of pre-trial procedure in europe: the search for an ideal model* / ed. by E. Johnston, R. Erbaş, D. Jasinski. Istanbul, 2020. P. 87–107. URL: <https://iupress.istanbul.edu.tr/en/book/a-comparative-analysis-of-pre-trial-procedure-in-europe-the-search-for-an-ideal-model/chapter/pre-trial-procedure-in-germany> (дата звернення – 13.03.2025).
14. Kodeks postępowania karnego – KPK. *System informacji prawnej LexLege: akty prawne, orzecznictwo, wzory dokumentów*. URL: <https://lexlege.pl/kodeks-postepowania-karnego/> (дата звернення – 14.03.2025).
15. Wielec M. Forms of prosecuting in the Polish criminal trial. *Central European Academy Law Review*. 2023. Vol. 1, no. 1. P. 25–38. URL: <https://doi.org/10.62733/2023.1.25-38> (дата звернення – 10.03.2025).
16. A state of accusation. polish prosecution service 2016-2022 – a new report of the helsinki foundation helsinki foundation for human rights. *Helsinki Foundation For Human Rights*. URL: <https://hfhr.pl/en/news/a-state-of-accusation-polish-prosecution-service-2016-2022--a-new-report-of-the-helsinki> (дата звернення – 13.03.2025).
17. Supreme Court issues ruling contradicting Polish government's decision to replace national prosecutor. *Notes From Poland*. URL: <https://notesfrompoland.com/2024/09/27/supreme-court-issues-ruling-contradicting-polish-governments-decision-to-replace-national-prosecutor/> (дата звернення – 13.03.2025).
18. Pizzi W. T., Marafioti L. The New Italian Code of Criminal Procedure: The Difficulties of Building an Adversarial Trial System on a Civil Law Foundation. *Yale Journal of International Law*. 1992. Vol. 17. P. 1.
19. Ministero della giustizia | XVIII LEG. – Schema di D.Lgs. – recante attuazione della legge 26 novembre 2021, n. 206, recante delega al governo per l'efficienza del processo civile e per la revisione della disciplina degli strumenti di risoluzione alternativa delle controversie e misure urgenti di razionalizzazione dei procedimenti in materia di diritti delle persone e delle famiglie nonché in materia di esecuzione forzata. *Ministero della giustizia*. URL: https://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_1_2_1.page?contentId=SAN412227 (дата звернення – 10.03.2025).

